

Poděkování sociálním pracovníkům a zamyšlení nad spánkem

Světový den sociální práce a Mezinárodní den zdravého spánku jsou další významné dny, jež se tematicky dotýkají sociálních nebo zdravotních témat.

Světový den sociální práce si každoročně připomínáme třetí úterý v březnu a jeho smyslem je upozornit veřejnost na celospolečenský význam sociální práce, na její nezastupitelnou roli jako profese, která v moderní společnosti získává čím dál tím důležitější postavení, ale také bránit sociální spravedlnost a lidská práva. Poprvé byl vyhlášen v roce 1983 Mezinárodní federací sociálních pracovníků (IFSW).

„19. března si i my připomínáme Světový den sociální práce,“ uvedl Radek Lacko (ANO 2011), radní Prahy 4 pro oblasti sociální a zdravotní, a dodal: „Uvědomuji si, jak moc je důležitá každodenní podpora sociálních pracovníků napříč celou společností. K problematice sociálních služeb, které potřebuje stále více lidí, je určitě potřeba vést neustále intenzivní celospolečenskou debatu, a to jak o jejich rozvoji, tak o zdrojích financování.“ Světový den sociální práce i letos pomůže zviditelnit tuto náročnou a často nedostatečně oceněnou profesi, zvýšit povědomí široké veřejnosti o sociálních službách a také vyvolat pocit uznání a podpory pro sociální pracovníky po celém světě. V České republice je téměř 18 tisíc sociálních pracovníků, kteří se věnují statisícům klientů. Letošní téma je BUEN VIVIR, společná budoucnost pro transformativní změnu.

Mezinárodní den zdravého spánku

Na první jarní den, tedy na 21. března, připadá Mezinárodní den zdravého spánku. Jeho cílem je oslavit zdravý spánek a rozšířit povědomí veřejnosti o jeho významu a vlivu na naše celkové zdraví. Patří sem i osvěta v oblasti zdravého životního stylu a s tím spojená prevence onemocnění a nejrůznějších poruch spánku. Tento významný den vznikl jako iniciativa Worldwide Project on Sleep and Health (WWPSH).

V dřívějších dobách se zdravý spánek příliš neřešil, náš denní rytmus byl mnohem jednodušší. Ovšem zdravý spánek silně ovlivňuje kvalitu našeho života. „Je důležitý nejen pro regeneraci fyzických a duševních sil. Stejně jako potrava, pití, dýchání, tak i spánek a odpočinek patří mezi základní biologické potřeby člověka a je nenahraditelný.

Spánek je oporou duši, mozku i srdci,“ shrnuje Radek Lacko (ANO 2011).

S nástupem rychlejšího životního tempa a stresu, v kombinaci se sedavým zaměstnáním, se poruchy spánku stávají jednou z dalších civilizačních zátěží, která může přerůst až do vážných stavů, které si vyžadují odbornou lékařskou pomoc. „Spánek skutečně není plýtvání časem. Během spánku se restartujeme, regenerujeme, znovu nabíjíme tělo i duši a ukládáme si zásadní informace do dlouhodobé paměti,“ uvádí doc. MUDr. Jitka Bušková, Ph.D., z Národního ústavu duševního zdraví, která se jako přední česká somnoložka spánkem a jeho poruchami dlouhodobě zabývá. Upozorňuje, že nespavostí trpí více než třetina dospělých a zhruba třetina seniorů se pak ve spánku potýká s poruchami dýchání.

Nespavost zvyšuje riziko sebevraždy

Potřeba délky spánku je individuální. Je ovlivněna genetikou a řadou dalších faktorů. U zdravých dospělých jedinců se pohybuje mezi 7-8 hodinami spánku denně, někteří lidé se ale i po pěti hodinách spánku cítí dobře odpočatí. Proto se za kritérium pro nespavost nepokládá délka spánku, ale přítomnost nepříznivých denních následků (únava, nevykonnost, změny nálady). Obtíže by měly být dlouhodobější a musí být samozřejmě splněno i kritérium, že pacient má ke spánku dostatek času a příležitosti. Spánková prevence se mnohdy podceňuje, i proto zůstává příčina mnoha civilizačních i duševních onemocnění skryta. S prevencí zdravého spánku je třeba začít dodržováním jednoduchých pravidel. Součástí posunu k lepšímu by mělo být i kvalitnější vzdělávání praktických lékařů a posilování kapacity odborných pracovníků.

„Duševní nepohoda má samozřejmě dopady na kvalitu našeho spánku. Platí to ale i naopak. Je řada dokladů o tom, že nekvalitní spánek má negativní dopady na lid-

Spánek nás doprovází celý život a jeho kvalita přispívá velkou měrou i k naší duševní pohodě. Ilustrační foto: Pixabay

skou psychiku a často přispívá k rozvoji duševních poruch. Nespavost je důležitým faktorem například u depresí. Špatný spánek deprese přivolává a jejich stav zhoršuje, respektive zvyšuje riziko recidivy. Zlepšení spánku má naopak prokazatelný pozitivní dopad na momentální stav daného duševního onemocnění,“ vysvětluje prof. MUDr. Cyril Höschl, Dr.Sc., přední český psychiatr z III. lékařské fakulty Univerzity Karlovy. Upozorňuje přitom na fakt, že dle statistik nespavost výrazně zvyšuje riziko sebevraždy až na 2,5násobek. (red)

